

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Főmunkatárs:	Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	8 kor.	BERECZ GYULA	HÁNYI JÁNOS	Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.
Fél évre	4 »	Kiadóhivatal: a turocz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		
Negyed évre	2 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czimezve Turocz-Szt.-Martonba küldendők.		

Erzsébet királyné emlékezete és az iskolák.

Fájdalomteljes nap szomorú, keserű emléke hatja át lelkiünket holnapután, e hó 19-én, Erzsébet napján. . . .

Értelmünk már belenyugodott a megmáshatatlanságba, de szívünk még mindig sajnó s a nemzeti kegyelet fájdalmas emlékével kísérjük a geni gyásznapot, a nemeskeblű királyné bánatos, tragikus végzetét.

Tudvalevőleg nemis a nov. 19-ke, hanem a szeptember 10-ke megdicsőült királynéknak szörnyű halálanak emléknapja s a nov. 19-két Erzsébet napját, csak bölcs kultuszminiszterünk avatta emléknappá, midőn e napra összes iskoláinkban gyásznapot rendelt.

A nov. 19-ke tehát az iskolák, édes hazánk jövő nemzedékének gyásznapja!

Sokféle ítéletet s nézetet hallottam már e rendeltetett vonatkozólag s nemrégiben egy iskolába járó gyermek szüleitől azon kérdést is, vajjon évtizedek múltával, midőn az új generáció előtt Erzsébet királyné alakja teljesen ismeretlen lesz, megtarthatják-e az iskolák a gyásznapot? — E nézetek s kérdések készletnek most engem arra, hogy azokra megfeleljek, illetőleg bebizonyítsam, hogy bölcs kultuszminiszterünk rendelete méltán számíthat az örök érvényességre, mert, ha tisztán nevelési szempontból tekintjük is ez ünnepet, magasabb, értékesebbet, *tanulmányosságabbat* az ifjú nemzedéknek nem nyújthatunk.

Igaz ugyan, hogy az idő minden sebet begyógyít, beheggeszt, s való az is, hogy a jövendő idők felszűrődő nemzedéke már nem fogja oly közvetlenül érezni azt a retentő csapást, mely bennünket oly általános és mély gyászba borított, de ne feledjük el, hogy megdicsőült nagyszanyunk, nemcsak a magyar király *felesége*, hanem nemzete *anyja* is volt s mint ilyen, *történelmi alak* lett. Másodsor pedig, tragikus halálából oly hatalmas és nevelői szempontból oly messzeható tanulságok

vonhatóak le, melyek első sorban épen az iskolákat érdeklik.

Ha volt értéke rajongó szeretetünknek Erzsébet királyné iránt, míg közöttünk járt-kelt, ez az érték nem vesztet el halála után sem. A jószág, a nemesség, a népek, nyelvűnek, szabadságunknak szeretele, melyek Erzsébet királynéban, idegen létére, bámulatraméltóan egyesültek, oly fényes tulajdonok, melyek a legnemesebb hagyatéku maradnak meg nemzetének, őt magát pedig a magyar királyné *példánypévé* teszik.

Ragadd meg iskola ezt a példányképet, szebbet nemesebbet, hogy *idegen* is monnyire szeretheti a magyart — az egész történelemben nem találj! Igaza volt egy nagy államférfiúnak, midőn az építőden Erzsébet-szoborra azt mondta: »Talapatánál hazaszeretetet tanulhatnak a Habsburgok s királyhűséget a magyarok.«

De, eltekintve Erzsébet királynétól — mint példányképtől — mint mondtam, megdicsőült nagyszanyunk tragikus halálából messzeható tanulságok is vonhatóak le. Drága királyneked, nemzetünk védőnyalát, korunk szellemének legátközöttebb kinövése — az anarchia ölte meg; az anarchia, melynek kiirtása fölött gyászoló nemzetek kétségbeesve tanakodnak; az anarchia, melynek végleges kipusztítására — a legutolsó merénylet, Mac Kinley meggyilkolása óta — külön nemzetközi detektív-csapatot akarnak felállítani, holott a modern igazságszolgáltatás factorai előtt már tisztá meggyőződésként él az a felfogás, hogy a bünesetek számának csökkentését nem a megtorló büntetéssel, hanem az azt megelőző neveléssel lehet egyedül elérni. A megelőző nevelés helye pedig csak a család és iskola lehet!

A családnak és iskolának van egyedül módja, alkalma oda hatni, hogy felszűrődő nevelteinkből ne legyenek az életbe Ravacholok, Luchennik, Bresciki és Czolgosok, hanem, hogy az ifjuság a vallásosság és erkölcsösség amaz útjain haladjon, melyek őt az állatiasság salakjától megtisztítják, megmemeitik s minden erőszakról visszarentelik.

De ő azt akarta, hogy más is hallja, a mit ő hall, más is lássa, a mit ő lát, más is tudja, a mit ő tud

Megszállotta, mondom az isteni szikra és ő — nagy fába vágta fejszéjét

II.

Idegesen csapta le az újságot, hirtelen fölállt a kávéház asztala melől, egyet rantott csokorba kötött nyakkendőjén s fűtőörészve vegyült el az utcai tömeg árjában.

Kipattant a szikra
Regóta foglalkoztatta már a művészt ez az eszme, a mit eddig nem tudott formába önteni, a mi nem képezett még egészet, hanem csak egy alakatlan tömeg izzó agyában

Elképzelni az elképzelhetlent, bemutatni a láthatatlant, érthetővé tenni a felfoghatatlant, egy parányi szikl keretben összefoglalni a végtelent, éreztetni az emberi szivekkel az isteni fönseget és dicsőséget — ez járt a fejében mindig. A bohémantányák szivarfüstös levegőjében, az utcai élet forradalmában, a kávéházban, az éjszakai kicsapongó mulatozások között csak ez az egy ideal vezette, ez a gondolat foglalkoztatta. Most hát végre megtalálta.

Csak le kell ülnie alvanyra elé, színeket keresnie és odamázolni a vászonra azt, a mi már el lelkében és agyában.

Csekélyeség
Hazament. Bezárkózott a szobájába és napokig nem mutatkozott,

Mikor újra előjött, sovány arca még sápadtabb volt az éhségtől, szeméi mélyen beestek, de túlvilági

Az Erzsébet királyné emléknapja tehát mélyen járó, hatalmas erkölcsi hatással lehet ifjuságunk lelkére, nemcsak, mert a megdicsőült példányképet állítunk szeméi elé, hanem, mert e példánykép meggyilkolásában összpontosul az anarchia minden hitványasága, lovagiatlansága és gyalázata.

Ime! Erzsébet királynéknak fölötti bánat és gyász elmerülhetnek az idők tengerében, de a nov. 19-ki gyásznap jelentőségét s tanulságát minden nemzedék megértheti, ha az iskola megértetni képes lesz, hogy mivé sülyedhet az emberi természetet a *bűn* által és viszont, mily magasztossá lehet a *szeretet* által.

Amarra Erzsébet királynéknak tragikus *halála*, erre pedig feledhetetlen, dicső *élete* nyújthatnak legszebb, legvilágosabb példát!

Párvy Endre.

Irodalom és sok más egyéb.

Körülbelül ilyen a címe annak a csehül s tótul megírt cikkelynek, mely a tót túlzók helybeli lapjának utolsó számát ékesíti. Ha nekünk kellene címet-himet varni a tetejébe, mi bizony nem kerítettünk volna oly nagy feneket a dolognak, hanem kurtán-furcsán a maga nevének nevezők a gyereket, hogy Jeremias a becsületes neve, és tragikomikusak az ő siránközűsai.

Mert ezáltal panasszal telt meg a szíve és köny azátja a tenjátát, a mig végül elkacagja magát a saját szörnyűködésén.

Az a baja ugyanis, hogy egyes morva és cseh újságok amúgy szörelenében simogatják a felvidéki tót-ságot, különösen pedig a tizenhárom próbás tót túlzó szerkesztőket s nagyképu litterátorokat.

Valóban, megcsik az ember szíve rajtuk, a mint így pörére vetközöttén látja őket lefotografálva az olmuiczi s prágai lapokban. És ekkor megértjük, miértis annak adatak a cziknek oly cizmek, hogy irodalom, és egy másik címet, hogy mindenféle.

Az irodalom ugyanis annyira van érdekelve benne, hogy a cseh *Casopis Turista* (Turisták Lapja) ráolvassa a tót túlzók lapjaira azt a valóságot, melyről a cseh turista saját szemével s füleivel meggyőződött, hogy a Felvidéken magyarok is vannak nagy számmal és pedig nemcsak tót ajku, de tősgyökeres magyar ajku lakosok; és névszerint idézi az egyes helyiségeket, ahol a tót irodalom nyomán turocz-szent-mártoni sütetü szlovákokat keresett, és helyüttük magyarokra talált. Így többi közt Gömörben, hol valószínűleg a palócoknak sikerült tudtukon kívül megtéríteni egy csehet, akinek

fénnyel ragyogtak s ragyogásuk a napnál fényesebb vála

Ott allott az Istenség nagy műve, az elért ideál fehér lepellet teretive, mint szűzi oltár a templomszentély misztikus csendjében.

Hódolj meg elme az eszme örök, fényes megnyilatkozása előtt. S te gyarló ember, borulj a porba és imádd azt, a ki téged választott ki, hogy általa ismerjek meg őt a fiai.

Az éhes művész lelke fön szányalt, ott, a honnan a mindenség egy parány s a hol földi szem föl nem fedezheti. Ott szányalt és gyönyörítassan falta a ragyogó napsugaras leget

Igen, a hir és dicsőség pompájában fogsz tündökölni!

Igen, a sors téged választott kegyenczévé!
Igen, a képtől fog függni, hogy mindenki lássa s fényével majdan túlragyogja a tárlat összes firkáit!

A képet kitétték s a művész kétség és remény között várta a nagy napot, a mikor a betóduló nép egyenesen az ő képeknek tart és körülötte tolong majd szent ihlettel betelve

S elérkezett a nagy nap. Az egyik ajtón csakugyan betódult a tömeg. Ramondta minden egyes képre, hogy szép, szép! és azután a másik ajtón kihömpölygött a szabadba, a hol már egész más dolog várta és foglalkoztatta eszmekörét: a *piacz*.

A művész sötéten állt egy zugban. Nos azután megallott egy kocsi odakünn s nemsokára beestál a kegyelmes úr, a kegyelmes asszony, egye a beces leányzójuk. S bizony ezek meg sem lát

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

M ű v é s z é l e t.

Irtá: Károlyi Gyula.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája. —
I.

Nagy fába vágta fejszéjét — a költő.
Megszállotta az isteni szikra és uramfal színműírása adta a fejt.

Csillagos estéken, viharos éjszakákban, mikor más tisztességes ember boldog nyugalommal pihent az Úrban, ő lazás fövő üt asztala előtt, avagy idegesen mozgolódott ágyában . . . sok, sok álmatlan éjszaka szulte meg agyában a fönseges tervet s még több fáradság érlelte meg a nagyszerű gondolatot

Ilyenkor meglevendenek előtte a régi jó idők; a regényes kuruczvilág; a nyalka szép vitézek, a mint az ellenségétől elvett pompás menték, forgós tollas csákok, szines sarkatűs csizmak díszben pompázva, ellenségnevelte lovakon rohanat az ellenségre s a fegyverek csörgésébe, a halok hörgésébe, az agyuk dörgésébe s az ellenség jajkiáltásába belevegyült, mint templomi ének a vihar tomboló zajába:

Magyarok Istene! rontsd a labanc hadát!

Csillagos estéken ő gyönyörködött azokban a mélabús áriákban, a melyek a dalos kurucz ajkáról s még inkább a szivekből jöttek; ő hallotta a távolból az édeshangú tarogatók zenéjét és más ember nem hallotta

van annyi sütnivalója s bátorsága, kimondani a való igazat. Ágtelekről és a szomszédságról is hasonló tapasztalatok közül. Így hát ne csodálkozunk, hogy ez zokor eset a helybeli tót irdalomnak, mely azután a legdurvább szappannyal szajpája a hoznak vezetődött cseh turistát, a miert merészkedik más szemüvegben nézni Felvidékünket, mint a milyent itt helyben rábigyesztettek az egyik csak lap tudósításának az orrára, aki a képviselőválasztások alkalmával bekalandozta — poráron vezetve — a Felvidék egyes kerületét.

Ugyancsak sok zokszó esik tót tulzónk nyomdákra a pragai Slovanský Prehled (Szláv Szemle) ama cikkje miatt, mely rájuk úti, hogy csak 1852, vagyis a cseh beamter-világ óta van Magyarországon valóságos tót irdalom, illetőleg tót nyelvtan. Továbbá az is napirenden kerül, hogy a tót könyveket legfőbb 300 példányban nyomják, hogy a legjobb tót költő művei is alig kellek el 100 (egyszáz) példányban és hogy a morva s cseh könyvkereskedők semmi üzletet sem csinálnak a tótokkal. Ennek kapcsán szelvéztetik a tót nép erkölcsét, melynek megvilágítására fölhozak, hogy négy redemptorista barát Morvából egy magyar-határszéli faluban 8000 embert esketett meg, hogy nem isznak többé palinkát.

Az *Osveta* (Fölvilágosodás) nevű cseh lap a tót tulzó redaktorokat is belevonja ebbe a kritikába. Így Bernolak életét, szülőházának képét rajzolta le, de elhibázta a házat s mást kapott le sebtében.

Egy másik adat még jellemzőbb s beillik adományának. Egy líry szerkesztőhöz beront a falusi plébános s tanácsot kér, elpanaszolva, hogy N. Ondrej paraszt esküt tett elene. Sok tanakodás után a szerkesztő s a közölkény írta elment sőt elfelkar az Ondrej ábrakához, ott maskarát kötötték a fejükre és miatt az egyik bengáli gyújtóval rémes illuminációt rendeztek, addig a másik rakítottott a föliradt parasztra: »Ondrej, odvolaj, ináč zomreš!« (Andras, vond vissza esküdöt, különben halál fia vagy); masnap a pap már jelentette a szerkesztőségben, hogy a paraszt visszavonta az elene hit alatt tett vallomását.

A cseh lapok Hurban Svetovárnak Kotlín nevű regényét is ugyancsak megrostaik, jelölnek annak, hogy a turóc-szt.-mártoni nyomda bélyegzője már nem bír elég varázserővel a csehekre, a min nem is lehet csodálkozni.

De mi ennek nem tulajdonítunk semmi fontosságot, habár nem zarkozhatunk el attól, hogy a cseh lapok ez állásfoglalása nem fogja hatását elvétesztani a többi szláv sajtóra, nevezetesen az orosz irdalomra, mely még mindig fűzefaléval gyanánt szokta akasztani tót tulzónk az a ruhadarabot, a melyen himzett be tükkel az áll, hogy »apuka kedvence.«

Csak annyit akarunk a főnébűk ismertetése után tót ajku polgártársaink figyelmébe ajánlani, hogy mind-ettől a többé-kevésbé túlzott leckézéstől megkímélhetők volna magukat, ha nem kacsingatnak annyit a cseh szomszédhoz, hanem öseik szent példájára a magyarokkal egy szavell-lelekkel azt vallják: A nagy világon e kívül, nincsen szamodra hely; aldjón vagy verjen sors keze, itt elned s halnod kell — ezereves testvéreddel, a magyarral.

Megyei élet.

Turócvarmegye közég, bizottsága f. évi november hó 12-én tartotta meg rendes havi ülését ifj. Jush György főispán elnöklete alatt.

tak a *magasra* kített képet. A kegyelmes úr általános biralata a »nagysebzé« tablat! volt. A kegyelmes asz-szony ellenben szeméizhe emelte longonját s nem volt kép, a mely kegyes tetzeszet kinyerhetne volna. Hitvány piktoromnak. Vegre a kegyelmes kisasszony örömszóliyal jelezte egykínél, hogy ezt a bizonyos »ö« festette, azt autan mind a harmán csodaltak. (Valami ultramarínban furdó holdkőfi volt.)

A művészenyvesztése sohajtott: Isteneim! miert teremtetted erre a világra művészetet és őh, miert — művészt?!

III.

A költő ezalatt szinten elkészült drámájával, a melybe beleöntött minden alkotóerejét, a melyre ráparazolta minden szellemi és anyagi tehetségét s a leg-remeszebb reményekkel telve juttatta be a színházhoz. Neki pedig eddig kellett varakoznia. Akkor aztán kapott a direktoriói egy invitációt, hogy kegyeskedjék darabjának előadása érdekében hozza előardni stb. és a költő örömmel arczal rohant, alig tudta, hogy hova. A szinmagától válassza kegyes és fölötte kecskégtől volt: a darab remek, előadható s hogy a siker teljes legyen, a szerzőnek nem kell egyébre költségsekednie, mint a jemezekre, szinlapokra, a szerepők egy esti gászjárja, világításra, a portas boravallójárja, a zenészek szamájára, faradtság pedig csupán annyit lesz, hogy a színház jégjeit eladja s ezalatt közönséget terem . . .

S a költő . . . őh, lélek, ne sütyéd ennyire! mindenbe beleegyeztesd s vigan csapta hóna alá ez eladandó jegyeket.

A többiről nem szölok. A klakk jól működött s miután a költő negyedszer vonult vissza a tapsoló közönség elől, megkönyebbültten sohajtott föl: »Vesztett fejszéknek a nyele! . . .«

Olyan a mai művészek élete!

A zenék rejte maradnak, míg a hivatalnok sütkéreznek a hir és dicsőség napsgarában . . .

Jelen voltak: *Beniczky* Kalmán alispán, *Záhureczky* Tamás árvaszéki elnök, *Keviczky* István főjegyző, *Csepényi* Ferenc tiszti ügyész, *Grunnich* Géza kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelő, *dr. Skultety* István kir. ügyész, *Borbély* Kálmán kir. főmérnök, *dr. Haas* Jakab vármegyei főorvos, *Keviczky* Imre közgazdasági előadó, továbbá *Akantisz* Rezső, *Cserey* Emil, *Justh* Kálmán, *Klimó* Vilmos, *dr. Lax* Adolf és *Rozsa* János közg. bizottsági tagok.

Jegyző: *Akantisz* Ödön.

Előzők főispán jelenti, hogy *Justh* Ferenc halaszhatlan teendői miatt tavolmaradását igazoltni kéri, a mi megtörtént.

Borbély Kálmán főmérnök jelentése szerint a kavics-halmak átvételére *Keviczky* Imre bizottsági tag küldött ki.

A kereskedelemügyi minster felhívja a bizottságot, hogy a varmegyei utak javítása szempontjából a vezérkar tisztek által tett javaslatokat figyelembe vegye. E tárgyban a kereskedelemügyi minsteriumhoz felterjesztés tétetik.

A gajdel-pribődzsi utvonalon leendő munkálatokra 12 ezer korona engedélyeztetven árlejtés tartatott, amely alkalommal a munkát *Komenda* I. vállalkozó 70% engedménnyel elnyerte. Minthogy azonban a megfelelő anyagot kellő időre előteremteni képes nem volt a munkáról lemondott; a kifogást az építészeti hivatal alaposnak találva a műveletet átadogozta és új árlejtést tartott, a mely alkalommal a munkát 60% engedmény mellett *Zachár* Szaniszló s *Komenda* István nyerték el, velük a szerződés dr. *Lax* ügyész, *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelő és dr. *Skultety* kir. ügyész felhasználása után megkötötteti határozatott.

Akantisz R. a znióvarjaljai vasúthoz vezető út jobb karbantartása érdekében szölok fel. Az ügy érdemleges intézkedés végett a varmegyei alispánnak adatik ki.

Keviczky István vármegyei főjegyző előadta a következők ügydarabokat:

Schultz Lajos szucsányi lakos a vasútvonal közelében építetvén, helyszíni szemle fog tartatni decz. 4-én.

Mosócson távirda-állomás szervezése iránt lépések tétetvén. Mosóc közég kijelentette, hogy a feltételek nem teljesíthetik. Erről a posta- és távirda igazgatóság értesítetik.

A takarmány hiány tárgyában a mosóc—zniói főszölgabiró bertejesztette azok kimutatását, akik esztéleg takarmányra szörlönak — kiadatot a közgazdasági előadónak.

Az állategészségügy a törvényhatóság állatorvos jelentése szerint javulóban van. Kifogásolja azonban a turóc-szt.-mártoni vagóhid állapotát.

Előadott még több útdo leirast, valamint kivétel-nyesítési engedélyt.

Dr. Haas Jakab főorvos jelentése szerint október hónapban különösen annak első felében a közegészségi állapot elég jó volt; a II. felében azonban már az öszi betegségek és pedig a tüdő hurutos bántalmái, tüdőlobok és az izületi eszú számos esetben jelentkezett s így a közegészség kevésbé volt kedvező.

A heveny fertőző kórok közül előfordultak:

1. *Vörheny*: *Lipocou* 2, gyogyult 2. *Felső-Stubnyán* 3, gyogyult 2, meghalt 1. *Felső-Turcséken* 1, gyogyult, *Vrčikon* 3, gyogyult 3, *Ruttján* 3, maradt apólas alatt 3. *Kis-Selmecen* 2, maradt 2. — 2. *Kanyaró*: *Sziovánban* 5, gyogyult 2, maradt 3. *Znion* 16, gyogyult 4, meghalt 1, maradt apólas alatt 11. *Helyben* 2, maradt 2. *Lazánban* 27, gyogyult 5, meghalt 2, maradt apólas alatt 10. — 3. *Roselői toroklob*: *Helyben* 2, meghalt 2. *Felső-Turcséken* 2, gyogyult 1, meghalt 1. *Priekopan* 3, meghalt 3. — 4. *Hökhurut*: *Kipellántan* 4, gyogyult 3, meghalt 1. *Priekopan* 1, gyogyult 1. *Szklénon* 4, gyogyult 3, meghalt 1.

Mindenütt a kellő óvó és beugyintézkedések kereszttel vitettek. Megszerezte a beugyminsteriumtól a difteria elleni gyógyszert, hogy azt a szegény betegek ingyen kaphassak.

Kis-Selmecen az első vörheny eset a póstahelységben került észlelés alá, mire a körorvos a póstahelységet a közönség előtt rögtön elzarta és tavorat intézett a póstai igazgatósághoz, hogy a póstahelységet a ragályos betegség tartamára helyettesse át, amely intézkedések azonnal fogantositattak. A pékműhelyek megvizsgáltattak és a hatrányok elharitattak.

Több iskolában a növedékek szeméi megvizsgáltattak. Ezen alkalommal megemlít azon körülményt, hogy *Bella* községben 30, s *Neczpálon* 16 trachomás beteg van. Ezert is nagy szükség volna arra, hogy a nezcspái körorvos állás minél előbb betöltesse, mire a közg. bizottságnak javasolta, hogy átutassák a helybeli főszölgabiró, hogy ezen állás betöltése irant sürgösen intézkedjék. (Ez megis történt.) Orvos rendőri hullakémlet két rögtön halalesetnél fogantositatott, meg pedig *Ivankofalun* és *Hadvighán*. Kialtatott 17 orvos bizonyítvány s 21 orvosi lálelet könnyű testértésről.

Grunnich Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató jelen ése szerint az állami egyenes adók befizetése a múlt év hasonló időszakához mérten kedvezőbb volt.

Berecz Gyula kir. tanfelügyelő jelentése szerint a múlt havi közg. bizottsági ülés óta meglátogatta a znióvarjaljai képezei internatus, az alsó-stubnyai ág. ev. iskola, a ruttkai állami új óvodát, a turáni ág. ev. iskola 3 osztályát, az ottani r. k. iskolát, az alsó-turcséki állami elemi iskola 2 osztályát, a turóc-szt.-mártoni ág. h. evang. iskola 3 osztályát, a priekopani, zaturcsai és laszkari ág. ev. iskolát és a turóc-szt.-mária r. k. iskolát.

Minthogy pedig Turánban látogatása idejében a tanköteleseknek még nyugde sem volt beiskolázva, a róm. kath. felekezeti iskolában pedig még tanteremről sem volt gondoskodva, mindket irányban a szükséges intézkédést megtette. Turóc-Sent-Mártonban az ág. ev. felekezet megjelöl három tantermes iskola-épületet emelt, a mely a jövő tanítási évben fog a használatnak átadatni. Ez az oka annak, hogy az iskola mai silyén elhelyezését intézkedés nélkül eltűri. Priekopán azonban a hol az építkezést és a második tanteremnek felállítását már évek óta sürgeti, erőlyen intézkédést fog fogantatva venni, ha az erre esmetlen felhívott felekezeti iskolásek 14 nap alatt a törvényes követelményeknek meg nem felel. Előre is jelzi, hogy a felekezetnek azt az eljarast, a melylyel a II. tanterem felállításának kötelessége alól szabadulni kíván, az által, hogy tankötelesséivel a ruttkai állami elemi iskolát arasztja el, figyelembe nem veszi, mert a ruttkai állami elemi iskola az ottani tankötelesek befogadására sem elegendő. Zaturcsán a tanköteleseknek azonnal leendő beiskolázására utasította a közég előjáróságát, minthogy az iskola jelentése szerint ott a tanköteleseknek még tekintélyes része mag sem jelentkezett. A szentmáriai r. k. iskolát zarva talalta; a helyszínen szerzett értesülése szerint ott a tanítás csak november 11-én kezdett meg.

Jelenti továbbá, hogy az ivankaföldi állami elemi iskolának felépítése tárgyában a vallás-és közokt. m. kir. minsteriumhoz sürgős felterjesztést tett, minthogy annak mai elhelyezése a törvényes követelményeknek tavoról sem felel meg.

Minthogy továbbá részben a tanító hiány, részben pedig más okok miatt az oklevél nélkül működő tanítóknak száma szaporodóban van, amennyiben újabb Kostyanban, Suttón, Kisfalun és Csresmonon az uredésben volt állomásokat nem képesített tanítókkal töltöttek be, e tárgyban a vallás-és közokt. m. kir. minsteriumhoz felterjesztést tett.

A többi előadónak nem volt jelenteni valójuk.

Esküdtbiróságnál.

Lapunk előző száma hírül hozván, hogy a múlt hetet esküdtbirósági szölgálaton töltöttem, úgy érzem, hogy e szölgálaton alatt szerzett benyomásokról annyival is inkább be kell számolnom ezen a helyen, mivel az esküdtbirósákos intézmény még csak második évtől éli lazanában (a sajtóbiróságot ide nem érve, a mely már az 1848. sajtótörvényvel ruházottat esküdtbirósákosra), s így a közönség még alig ismeri.

Az esküdtbiróságot úgyne nem új, mert már a régi görögök és rómaiak is hódoltak annak az eszmének, hogy silyosabb bünesetekben nemcsak szakképzett jogászok, hanem laikus polgárok is ítélkezzenek; mind-azáltal mai napig sem értenek egyet a jogászok az esküdtbiróságok celszerű voltára nézve, nola pl. Franciaországban a tüzpörbát már rég kiállotta. Tény az, hogy mint minden emberalkotta intézmény, az esküdtbiróságok sem tökéletesek, s ha nem egészen helyes, hogy a bíró kezét szakaszok küssék, úgy még kevésbé helyes, hogy fölben járó bünesetekben oly emberek is ítélkezzenek, a kik a főtárgyalás egész eljárásából mind-össze a nyers büntényt képesek kihámozni, do már a lélektani motívumokat nem képesek megítélni még a vádló és védő fejtegetései után sem, mivel a vádló és védőbeszölkedések sokszor a nyelvezete is érthetetlen rájuk nézve, annál kevésbé érthetik meg tehát azokat a bünesletel fejtegetéseket s a vádlott bünesletének lélektani rögüit, a melyeket a büntett elbírálásán mindenképen tekintetbe kellene venni. Nálunk bárki tud es küdát, a ki mint tisztességes polgár in-ólvasni jeh s az állam nyelvét érti; do nemzetiségi vidékeken már a magyar nyelv ismerete is rendszeren oly minimumra szorítkozik, a mely elég lehet arra nézve, hogy valaki mint iparos, boltos stb. boldoguljon vele, do bizony a törvénykezési terembe, esküdtbirónak nem elég. — Az esküdtnek eszményképe oly polgár lenne tehát, a ki, ha nem is jogi szakfélyzettséggel, do általános műveltséggel bír; a kinek fejlemeztet a gondolkodása és érző s zive, — és a ki az állam és a tárgyalás nyelvét tökélyesen bírja. Ugynevezett »értelmes« vagy »értelmesebb« polgár (iparos, kereskedő, gazda stb.) jó a küzdelemben, a küszeg házában, a megye gyűlésén; do már ott, a hol a lélek nehéz problémáinak fészegetéséről van szó; a hol az ethika is részt kíván magának az igazmondásnál, — az az ethika, a melynek törvényeit csak a gondos nevelés és művelés sajátíttatja el az emberrel: ott nem elég az írás-olvasás és az állomány felülletes ismerete!

No do magyon is elírtem tárgyamról.

Minden törvénykezési illészakra (nálunk kettő van évenként: tavasszal és őszel) 30 esküdtjelöltet hívnak be a törvénysszköz, a kiknek sorából minden egyes főtárgyalásra tizenkettőt sorolnak ki. Az ügyek számához képest az egyes illészakok napokig, sőt hetekig is eltarthatnak, s mindaddig a behívott 30 esküdtjelölt közül sorolatnak ki az esküdtke a főtárgyalásokra. A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtke visszavonulnak, főnököt választanak, s ennek elnökése mellett tanácskoznak a hozandó határozatról, vagyis arról, vajjon büns-e a vádlott, vagy sem? Megoklás nélkül jmellem, vagy nemmel felelnek, — az ítéletet pedig e határozat alapján mondja ki a kir. törvényszék, s ily ítélet ellen föllébezésnek helye nincsen.

Az esküdtbiróságok nálunk esakis silyosabb bünesetekben (rablás, emberölés, gyilkosság, gyújtogatás stb.) ítélkeznek, — s nyolcvé ilyen ítélet ezáltal a beszerkezvényai esküdtbiróságnál főtárgyalásra kitűzve. Rővidesen elmondom őket.

1. Vászáról igyekeztek haza zólyomi atyafiak, pi-

tykosság, s hogy, hogy nem, két szuhanc egy idősebb embert leterep s lehúzták a csizmáikat. Így adta elő a dolgot a károsult, míg a vádlottak azt állították, hogy panaszos ittasan fektet az út mellett, s ő k nem teperték le. A bíróság elfogadta védekezésüket, minnek következtében nem rablásért, hanem lopás vétségéért büntette meg őket 6, illetve 1 havi fogsággal.

2. Vigan voltak egy cigányputriban. Valahonnan pénz került a móré s egy liter spiritust hozott, a melyet meg is ivott egymaga; feleségének és sógornőjének csak egy darabka bagos pipaszárzattal jutott nagykegyesen. A vége berugás, majd civakodás lett, úgy, hogy az ittas cigány késsel rontott a feleségre (azzal a késsel, a melylyel dolmány hiányában a szutykos pipaszárzattal vagdalta apró darabokra), de nem őt, hanem a karján levő szopós gyereket érte a döfés, halálos sebet ejtve rajta. A hiányos ápolás miatt a gyermek meghalt. Halál okát súlyos testi sértéssel vádolták a cigányt, a ki azzal védekezett, hogy ő nem szúrta a feleségre féle, hanem úgy esett rá ittasan és sobesított meg gyermekét. Erre a két asszony is megesküdött, bár a vizsgáló előtt egészen másképp vallottak, — s a kir. ügyész eljeltette a vádat.

3. Pünkösdnapi volt, a mikor májusfát állítottak a zólyomi legények kedveseiknek, s természetesen már kora reggelről kezdve pálmáznak. Palko meglagarodott Jósokrá s lettette a kalapját a feje fölé. De Jósok jó barátja volt a Palkó bátyjának, s a mikor ez ücsöse merénylőtől értesült, egy fahasábot vágott annak fejéhez, oly súlyos sebet ejtve rajta, hogy a szerencsétlen másnap meghalt. — Két és félvi börtönrre ítélték el a testvér-gyilkost, — mivel tekintetbe vették fiatal korát, büntetés-olátoleltet, ittas állapotát.

4. Ondrej ott settenkedett egy este a falu végén egy ablak körül, — alighanem leány volt a szobában. Egy másik legény azonban gatyaszárzattal ránkérte, hogy onnan elváltoítsa, — ebből persze veredékes lett s Ondrej szívan szúrta a vetélytársát, oly sebet ejtve rajta, hogy az belehalt. — Két évi fogságot kapott a fiatal szuhanc, a ki szintén — ittassággal védekezett.

5. Valami ritkás nyires mellett a juhait legeltetett több szuhanc a tilosban egy vasárnapon, s a mezőőr is odavetődött valahogyan — a vesztőre. Mert bár még soha sem jelentette fel őket s most sem bánt velük valami túlszigorúan, két szuhanc, a ki előzetesen jól be-pálmákozott, mégis neki esett a szerencsétlen mezőőrnek és addig ütöttek-verték agyfa-bőbe szekerével, doronggal, a míg a lelkét ki nem adta. Késő este azután két nyírfaon a szomszéd határba vitték a holttestet, hogy a gyantát maguktól eltereljék. — Szándékos emberölésért ítélte el a bíróság az emberalakba bujt két fenevadat nyozol, illetőleg két évi fogságra.

6. és 7. Színhely: Jahodník, szereplő: két feleség. — Az egyik Ledik János gazdánál szolgált, a másik Darula Mátyas bírónál. Gyújtogatással vannak vádolva mind a ketten, de egyik külön tárgyalatot. Az egyiket, a ki Lediknél szolgált, az asszonya bántalmazta állítólag annyira, hogy végül bosszúból a gazdája csírást felgyújtotta. Pedig hát nem is gazdája bántalmazta, a kivel állítólag benső szerelmi viszonyt folytatott, ezzel idézve föl a házi perpatvart. A leány szapora beszédben védekezett, oly „erős” kifejezésekkel is tartkiva előadását, a melyekből a karzatlan ülő hölgyeket ájulás környékezte. — Három évi fogságot kapott. — Komája, Salaga Maier Anna, a ki Darula Mátyasnál szolgált, még érdekesebben vallott. Viszonyt folytatott a gazdájánál alkalmazott szolgálóval és gyermeke is született. Ekkor a kamasz Rusznák, — a ki szintén ott volt a főtárgyaláson mint tanú és rendkívül cynikus módon emlékeztet meg apaságáról, — elhídeglött tőle, a gyermek temetését költésgeivel sem akart hozzájárulni, de sőt új viszonyt folytatott a szomszéd cselédjével. Az Anna szívt ez annyira elkeserítette, hogy, mikor egy este volt szeretőjét új kedvesével a pajtába menni látta, oda löpődött a pajta tetőjéhez s felgyújtotta. „Az akartam, hogy volt szeretőm bennjén”, mondá a leány. — Ezen ügy főtárgyalása volt a legérdekesebb az egész ülészak alatt, amennyiben ekkor kivott szellemi tornát egymással két kintő szónok: Dr. Skultéty kir. ügyész és Dr. Kemény Lajos védőügyvéd. Előelőki nyugodtsággal, világos érveléssel, keresetlen szavakkal fordult a kir. ügyész az esküdtek elméjéhez, bizonyítva a vádlott büntességét és kiemelve azt is, hogy Turóc-Szt.-Mártonban a jelzett időben (f. ó. aug. és szept. hónapokban) mily gyakoriak voltak a tüzesetek és tartották rettegésben a lakosságot: — erős logikával, de még több figyelmet keltő, helyenkint magával ragadó lélektani fejtegetésekkel appellált a védő az esküdteknek nemcsak elméjéhez, hanem szívéhez is, — hangzatosan, hogy az a lány, a ki egész és egyedül erkölcsi tökéjét elvesztette, elkeseredésben nem cselekedhetett másképp, mint hogy cselekedett. Az ügyész válasza s a védő viszonzulása után az esküdtek kimondták a bűnös s a kir. törvényszék négy évi fogságot szabott a leányra.

Az utolsó — szombati — főtárgyaláson már nem voltak jelen, ennek eredményéről (a vád gyújtogatás miatt szólt) tehát nem szólhatok.

Turócmezőgyéből hatan voltak esküdtek: Dr. Beniczky Ákos th. m. főjegyző, Ruttkay Gyözö földbíró (Valecsa), Judik andrás földbíró és közs. bíró (Ruttká), Jeszenszky Nándor lípóci tanító, Ulrich Vendel tanító-képzőintézeti igazg. isk. tanító (Znió) és én. — Főhadiszállásunkk beszerkezényainak esküdtársunk, Szász Károly szállodás vendéglőjében (Nemzeti-szálloda, — régebben Rák) ültünk föl, a hol egész jól éreztük magunkat. — Rendkívül előkezeségre találtunk Boleman Lajos törvényszéki elnököt, a bíráknál, a kir. ügyésznél és a védőknél is, úgy, hogy azon néhány nap alatt igen szí-

vélyes viszony fejlődött ki közöttük, noha ez alkalommal nem volt sem ismerkedési, sem más közös estélyünk. Az utolsó főtárgyaláson elismeréssel emlékeztem meg az elnök az esküdtek pontos és lelkiismeretes működéséről, s így azután a viszontlátás reményében bűnösztünk el a díszes törvényházról. *Bánfi János.*

HIREINK.

— **Erzsébet napján**, f. hó 19-én kedden a róm. kath. templomban reggeli 8 órákor gyász-istenisz-telés lesz, a melyet Cserey Emil esperes fog tartani.

— **Erzsébetünnepély Turóc-Szt.-Mártonban.** A helybéli állami tanintézetek, mint minden évben úgy ez idén is kegyelettel fognak adományt elnyelni király-Érzsébet emlékének. Az ifjúság tanarainak vezetése mellett reggel 8 órákor a templomba vonul, onnan pedig az intézet tornatermébe, a hol gyász-ünnepélyt tartanak. Az ünnepi emlékszedést Simonsics Alajos tanár fogja mondani.

— **Erzsébet-gyászünnepély Ruttkán.** A ruttkai áll. elemi iskola f. évi november 19-én boldogult Erzsébet kiállyának emlékére gyászünnepélyt tart a következő tárgyszavakkal: 1. Reggel 8 órákor ünneplés isztentiszlet. — 2. Hymnus. Éneki az intézeti gyermekek. — 3. Emlékszed. Mondja Rakitta Samu igazgató. — 4. Gyászál. Éneki az intézeti gyermekek. — 5. »A királyne álma» és »Könyörgés». Kül-temények Szavajlak Uhlváryk Aurél és Grünbaum Sarolta V. és VI. osztálybeli növendékek. — 6. »Csendes ölelés». Éneki az intézeti gyermekek. — 7. Alkalmi felolvasás. Tartja Fischer Margit tanító. — 8. Erzsébet királyné emlékére. Éneki az intézeti gyermekek.

— **Hivatalvizsgálat.** Ifj. Juth György Turóc-vármegye főispánja a mult hét folyamán is folytatta a vármegyei hivatalok vizsgálatát. Szerdán a moszóc-zóniói járási főszolgabírói hivatal ügykezelését tekintette meg.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Lapunk zár-táig a következő választásokról értesültünk. *Felső-Stub-nyán* megválasztatták egyhanglag Hohenrieder Gyula. — *2. Turóc-Szt.-Mártonban* Mudrony Pál és Pieter Ambrus szintén egyhanglag, mint hogy a magyar pártiak teljesen tartózkodtak a szavazástól. — *Ruttkán:* Keviczky Kálmán. — *Szent-Mihályon:* Vladár Károly. *Tóprónán:* Juth Ferencz, Skalák Gusztáv, Obuch János. — *Znióváralján:* Czapkó József és Klingovszky Ambrus. — *Kostyánban:* Dr. Mudrony János. — *Prékopán:* Ruttkai Juriske. — *Szencsánban:* Hoizsa János és Pivko András. *Túrbanban:* Chrenko és Hrdlicska Lajos.

— **Ertekezet volt f. hó 12-én az országos gazdasági munkás- és cselédsegélyző pénztár meghonosítása érdekében.** Az értekezetet ifj. Juth György főispán hívta egybe és vezette. Megjelentek az arra meghívott közigazg. bizottsági tagok, a járási főszolgabírók stb. stb. Az értekezet általánosságban örömeim üdvözli az intézményt, azonban má szervezete mellett nehézségeket lát a gyakorlati megvalósítást illetőleg. A módokatokra nézve beható eszmecseré fejlődött ki, a melynek eredménye az lett, hogy a helyi viszonyoknak megfelelő tervezet elkészítésével a járási főszolgabírók bizáltak meg, mint a kik leginkább ismerik a munkások és cselédek szükségleteit.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minster Boldis Ignác sztmartoni állami felsőkereskedelmi és polgári iskolai igazgatót az országos közoktatási tanács tagjává nevezte ki. Ezen ki nevezés újabb elismerése azon hasznos munkásságának, a melyet Boldis I. igazgató a vezetésére bízott intézetek felvirágztatása érdekében majdnem egy negyedszázad óta kifejt Boldis Ignác, ki mint elemi iskolai tanító kezdette meg pályáját, majd mint polgári, kereskedelmi és kepezdi tanár is működött, ismeri a nepekötettség szükségleteit és így a gyakorlati élet gazdag tapasztalataival állhat sorompóba. Gratulálunk!

— **Választmányi ülés.** A turócmezeyei jótékony négyelet f. évi november hó 17-én d. u. 2 és fél órákor Turóc-Szt.-Mártonban, a vármegyeház kis termében évnegyedes választmányi ülést tart.

— **Új orvos Ruttkán.** A Tugendhat dr. eltávazásával megürsedett pályaorvosi állomásra Dr. Brichta Arnold várnai kórovrus nevezetett ki Ruttká székhelyre.

— **Ismét csak tűz.** F. hó 9-én szombaton éjjel ismét tűzi riadó zavarta meg a turóc-szent-mártoni nyugalmat. Úgy éjjel felé halatmas tűzcsavák emelkedtek a magasba, messze bevilágítva az egész várost. Szerencse, hogy az egész nap tomboló szél-vihar éjjelre valamivel alább hagyott és hogy a tűzoltóság csakhamar a vész színhelyén termett. A veszedelem így is elég nagy volt. Legett a Kucharik és Ivánka-fele csűr, a melyek — mint halljuk — biztosítva voltak. Végére mégis csak tenni kellene valamit a csűrök elhelyezése tárgyában, mert a folytonos aggodalmat már mindnyájan megelégtelük.

— **Karambol Ruttkán.** F. hó 9-én este fél kilenc órákor Ruttkán a kassa-erdőbergi vasút pályaudvarából az 57. számú vonat haladt át a nagy, kir. alkalmasvutak teher-pályaudvarába. Ezen áthaladás alkalmával azonban bár történt, mert a szomszéd vágányon tolatást végző államvasuti tartalékmozdony a vágányok keresztelésénél oldalban érte a személyvonatot, a melynek több kocsiját megrongálta, maga a mozdony pedig oldal felborult. Szerencsére a karambolnak áldozata nem lett, sőt még kisebb sérülések sen merültek föl. A mozdonyvezető meg idejében

leugrott, a fűtő pedig a fekébe kapaszkodva, a mozdonyon egyedül dűl föl és egyiküknek sem lett semmi bajuk. A pályát csakhamar rendezték, a vonalforgalom pedig általában nem volt akadályozva.

— **Üngylikosság** Zólyomváros közönségét egy rettenetes üngylikosság hozta izgalomba. Havas Gyulamv: fűtőházi főnök nevelőnéje, Rosenzweig Lina ugyanis a mult kedden este 10 órákor egy tehervonat alá vetelte magát. A vonatvezető csak későn vette észre e szörnyű tettet, mert a szerencsétlen lányunk már csak szerezőcsont holttestét húzták ki a kerekek alól. Tettenek okát a hátrahagyott 67 levelűből kitűnik, mely szerint megunta az életét, mivel pályáját eltévesszete. Temetése csütörtökön ment végbe nagy részvét mellett.

— **Halálzás.** A napokban hunyt el Budapest Ormai Samu nagy, kir. államvasuti alkalmazott, ki több éven át a turóc-szent-mártoni állomásnál teljesítet szolgálatot. Az elhunytat felesége és 8 gyermeke siratja. Béke poraival!

— **Vasuti baleset Zsolán.** Mint levelözök írja, ott szerdán majdnem nagyobb szerencsétlenség történt. A Ruttká felől jövő tehervonat neki ment az állomáson tolató vonatra. Négy megrakott kocsi lötkre ment, az egyik mozdony is megsérült. A személyzet csak apró sérüléseket szenvedett.

— **Kaplna-szentelés Turóc-Szklénen.** F. hó 10-én vasárnap szenteltek fel Szklénen a hívek közadakozásából épült új kápolnát. A felszentelést püspöki felhatalmazással Turek Károly szklénői plébános végezte. A Budapesten lakó szklénői illetőségű lakosok szép Mária szobrot ajándékoztak az új kápolnába. A vasárnap ünnepélyen, a melynek az idő is kedvezett, az egész közég részt vett. A kórmenten a Mária szobrot 12 koszorús leány feherbe öltözve kísérte. Ezekben felül még 40 leány egy gyertyával kezükben követte a menetet. A kápolnában Turek Károly plébános szívhöz szép szó beszédet mondott, a melyet a jelenlévők meghatóan hallgattak meg.

— **Hirtelen halál.** Klein Iszák budisi lakos 74 éves korában f. hó 8-án hirtelen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe, a mely alkalommal a ruttkai rabbi megható gyászbeszédet mondott.

— **A körmozgásban** kath. legény-egyesület 1901. évi november hó 17-én, vasárnap tartja új helyisége felavatásának és fennállásának 10 éves ünnepét. Belépő-díj személynként 2 korona. Az esetleges tisztá jövedelmét az egyesület új helyiségének felszerelésére fordítja. Az ünnep rendje: Délelőtt 10 órákor isztentiszletet a vártemplomban. Isztentiszlet után a ház felavatása és diszközgyűlés, mely alkalommal *Bellagh* Aladár főreálisk. tanár, az egyesület tiszteletbeli elnöke, az egyesület történetét adja elő. Delben 1 órákor társasédek (egy teríték ára 3 korona) Este 7 és fél órákor műkedvelői előadás, melynek műsora a következő: 1. Előképek: a) A szent család; b) Szt. József a műhelyben. 2. Alkalmi beszéd, előadja: Kubina Ede. 3. Két házaspár, vígjáték 3 felvonásban. Irta Picard, fordította Csiky Gergely. Szini előadás után táncmulatság.

— **Hirtelen halál.** Liptó-Szent-Miklósról írja levelözök: E hó 13-án itt nagy részvét mellett víztek örök nyugalomra egy fiatal anyát, ki szívészűhűdés következtében hirtelen meghalt. A szerencsétlen asszony Dvorsky Ede vasuti tisztviselőnek a neje volt, ki Vychodnára halt meg, s kit Liptó Szt.-Miklósrá hoztak, hol anyján, özvegy Keszler Frigyesné lakik. A boldogult 24 éves asszony néhai Keszler Frigyes telpali állomási főnök leánya volt, ki 10 évvel ezelőtt a vychodnai vasuti állomáson, a hol vasuti igazgató-ság jóvoltából egy szobát bocsátottak rendelkezésére, hogy a fenyesékek tőle nyerje vissza egészségét, hagyta itt örökre számos tagból álló családját. A szerencsétlen fiatal asszonyt férje és két kis gyermekén kívül nagy számban rokonság siratja. Dvorskyt rövid idővel ezelőtt helyezték át Vychodnára s neje gyakran emlékeztet vissza a tíz évvel ezelőtt abban a lakásban meghalt atyjára.

— **Panasz a helybeli posta ellen.** Egyik olvasónk azt panasolja, hogy erős csomagoló papírra göngyölt postás-csomagját teljesen szakadozott állapotban kapta kézhez és hogy hiányzott belőle egy s más apróság. Ez bizony baj. De miért nem küldeti magának a csomagját Wertheim-szekerényben? Egy másik olvasónk viszont arról panaszkodik, hogy kedden korán d. u. a vasuti levélsekénybe dobott levelét csak péntek este kapták meg Budapestén. Ez még nagyobb baj. Amde ő az oka mindennek, miért nem küldi leveleit *per express!* Mert, kérjük szeretettel, mindig a közönség a hibás, a posta pedig tökéletes, pontos, gondos, szorgos és kegyes, mint maga a mennyből Gondviseles. Aki pedig ebben kételkedik, az kérdezze meg a postát magát, vajjon igaz-e ez vagy sem...

Szerkesztői üzenetek

— **P. E. Znióváralján.** Kösözőnök. A mi a megyebizottsági tagok választását illeti, magunk is megdöbbenéssel láttuk, hogy a jó németeket is sikerült megmegtéyezni. Mert mégis csak nagy vakság kell ahhoz, hogy a németek segíték győzelemhez a tótokat — Gr. J. Tó-Próna. Németek minden küldemény is közönségünk — nagyon jókor jött. — B. S. Zólyom. Most kell időben érkezett, fel is használtuk. — R. L. Rutka. Soha se tessék azt tartani. Az egészen a mi gondunk. Különben közsöznetre mi senki részéről sem számítunk. A háttalan-ságot már annyira megszoktuk, hogy az efféle már nem is alterál bennünket. Végre pedig nem személyeket — hanem az ügyet szolgáljuk. Ez pedig szent előítűnk és szolgálatában senki és semmi sem zavar meg. — B. A. Kö. mozgánya. A megnyitó ünnepi beszédet kérem beküldeni.

1481. szám. 1901. év.

2240. tk. sz. 1901.

Zabszállítási hirdetmény.

A Körközbányai m. kir. bányahivatal 225 métermásza (500 hektoliter) zabszállítására nyilvános árjelöltést hirdet.

Vallalkozók 1 koronás bélyeggel és egy kgrm. zabmintával ellátott zart írásbeli ajánlatukat f. évi december hó 6-án délután 5 óráig ezen kir. bányahivatalnál nyújtsák be; később beérkező ajánlatok nem fognak tárgyalás alá vétetni.

Feltételek:

1. Az egységi ár 100 kgrmonként állapítandó meg és az ajánlatban szóval és számmal tisztán kiírandó.

2. Csak teljesen kifogástalan minőségű, hektoliterenként legalább 44 klg. súlyú, kétszer rostáltságú fog avétvetni. A kikötött súlynak meg nem felelő, vagy az átvető bizottság által bármely irányban kifogásolt minőség vissza fog utasítani, s az a raktárból kifogásolt állapotú.

3. Vallalkozó köteles az egész zabmennyiséget f. évi december hó végéig Körközbányán a váro. son kívül levő raktárba saját költségén beszállítani.

A vételért az egész mennyiség beszállítása után az összegnek megfelelően II. és III. fokozat szerint bélyegelt nyugta ellen 1902. évi január hó 2-án fogja a kir. bányahivatal pénztára kifizetni.

4. Banatpénzül a vállalatból várható nyert bevételnek 5%-a készpénzben vagy elfogadható érték-papirokban az ajánlatához csatolandó. A vállalatot elnyerő ajánlat banatpénze a kir. bányahivatal pénztárába letétbe helyeztetik és csak a szállítási kifogástalan befejezése után fog vissza adni.

5. Az ajánlatok tárgyalása f. évi december hó 7-én délelőtt 11 órakor a kir. bányahivatal tanács-teremben fog megtartani.

6. Az ajánlatok felett a selmezi m. kir. bányagazgatóság fog végérvényesen dönteni és fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok bármelyiket, tekintet nélkül az egységi ár magasságára, tetszés szerint elfogadhassa, esetleg az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Részletesebb felvilágosítások a kir. bányahivatal irodájában a hivatalos órák alatt szereshetők. Körközbányán, 1901. évi október hó 21-én.

M. k. bányahivatal.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tszmártoni kir. járásbírósg mint teilekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dulla Maténak Rohony és társa elleni végrehajtási ügyében a beszterezehányai kir. törvényszék terület körébe tartozó turóc szt.-mártoni kir. járásbírósg területén Neczpal községben fekvő, a neczpali 48. sz. tjkben A. I. 1. sor. 14. hr. sz. alatt felvett s Rohony Andrásg, Velts Adolf, Bukovszky ferjezett Grajczar Anna, Bukovszky József, Bukovszky Mária, Bukovszky Zsuzsanna, Bukovszky János, Bukovszky György, Bukovszky Andrásg, Hulej Józsefné szül. Rohony Mária, Bartasek Tamásné szül. Rohony Anna és kiskorú Rohony József nevére írt 151. számú ház, kert és pajtára 800 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlansg az 1901. évi december hó 3-ik napján Neczpal községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Arverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlansg kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a banatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint teilekkönyvi hatóság. Turóc Szt.-Márton, 1901. évi augusztus 5-én.

Medzihradsky, kir. albró.

Óra- és ékszerüzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy óra- és ékszer-üzletemet a fo-utczába (a 158. számú házba), a nagy-törsde volt helyiségbe helyeztem át.

Nagy raktárt tartok

Órák* és ékszerekben, valódi és chinaezüst-tárgyak, és evöszközökben.

A t. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

TESZÁK SAMU, órás és ékszerész, Turóc-Szt.-Márton.

A „LA FLEUR”

szivarkapapír szivarkahüvely

kiváló gyártmány. Ezen szivarkapapír a legfinomabb anyagból készül; gyártásánál mindama vegyi szerek, a melyek az egészségre, főképen a légzési szervekre káros hatással lehetnek, mellőztetnek.

A Jacobi Monopol „La Fleur”

szivarkapapír a torkol ki nem szártású kiválóan azoknak ajánlható a legmelegebben, a kik sokat dohányoznak. — Kapható:

Wix Miksnál T.-Szt.-Mártonban.

Fontos a mezőgazdának!

Ajánlom a t. cz. gazdaközönségnek kitűnő és közkedvelt

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEIMET

melyeket jótállás mellett szállítok. Cézelszerű szerkezet, alapos kiállítás, könnyű járás és sok évi tartósság gyártmányaim jellemző tulajdonságai, mit számos elismerő levéllel bizonyíthatok.

Amerikai dobrendszzerű szecskavágókat

kézi- és járgányos oséplőgépek, járgányok, szelő-rosták, trillők (konkolyvasztó) vetőgépek, ekék, daráló malmok; répa- és burgonyavágók, káposztavágógép és kukoriczamorzoló; osertörőgépek, sajt-malmok, maláta- és borókamagzúrók, agyaggyűrőgépek. Tízcosmérlegek, körfűrészek és amerikai mángorlőgépek.

Ábrás árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TRESZKONY MIHÁLY

mezőgazdasági gépgyáros NAGY-BITTSÉ, Trencsén megye

== Köhögést ==

a finom zamatu és elismert hatásu

Kaiser-féle mell-czukorkák

csillapítanak. Közjegyzőileg meg-erősített elismervény • 2740 • köhögés, rekedtség, hűrüt és elnyakódás elleni kitűnő hatású bizonyítják. Kaiser-félenek kinálai más gyártmány visszautasítandó.

Kapható 20 és 40 filléres csomagokban GRABER MIKSA és FIA fűszerüzletében Turóc-Szent-Narntonban.

KÁVÉ és TEA!

Kávé:

1 klg. háztartási, igen jó	frt 1-20
1 „ zöld Jáva, 1-rendű	„ 1-40
1 „ Portorico, igen ajánlható	„ 1-60
1 „ Gyöngy, finom	„ 1-80
1 „ Cuba, igen finom	„ 2-—

Tea:

1/4 klg. Congo-tea	frt 1-—
1/4 „ Lau-Chen	„ 1-35
1/4 „ Souchong	„ 1-50
1/4 „ Ceylon, igen finom	„ 2-—
1/4 „ Mandarin	„ 2-—

Rum:

Cuba-Rum, igen jó, 1 literes üveg	frt 1-—
Jamaica-Rum, finom 1/2 literes üveg	„ 1-70
„ legfinomabb eredeti 1/2 ltr. üvegekben kapható:	„ 2-50

Schwarz Kálmán

főszer-, csemege- és déligyümölcs-kereskedésében, Turóc-Szt.-Márton

1330. tk. sz. 1901.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tszmártoni kir. járásb. mint teilekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rentko szül. Bubelka Annának, Rentko szül. Koczpes Mária elleni vagyon-közönség megszüntetése végett végrehajtási ügyében a Szucsány községben fekvő végrehajtási ügyében A. I. 2. sor., 161. hr.-sz alatt felvett Rentko szül. Bubelka Anna és Rentko szül. Koczpes Mária nevére 1/2-1/2 résben írt ház, udvar és kertre 1061 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlansg az 1901. évi december hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Szucsány községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlansg kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a banatpénznek, a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. Bíróság mint tkv. hatóság. Turóc-Szent-Mártonban, 1901. évi augusztus 22.

Medzihradsky, kir. albró.

A legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona

Jegyzéke az 50.000 nyereménynek. Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
8170 „ „	200
8900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
8900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 nyer. és jut. Összege	13.160,000

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL!!

Nagyon sokan szerencsésnek lettek általunk. 6t és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült veivünk.

Az egész világ legesélyesebb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100.000 sorsjegy 50.000 pénznyereménnyel sorsolják ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint. — 5 hónap alatt összesen

• tizenhárom millió 160.000 koronát • egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betéjei a következők: egy nyolcadad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 korona egy negyed (1/4) „ 1,50 „ 3- „ „ egy fel (1/2) „ 3- „ „ 6- „ „ egy egész (1) „ 6- „ „ 12- „ „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a nyereményhúzások már november hó 21., és 22-én lesznek, azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa. Bankháza

Budapest

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főuradnk osztálysorsjáték osztályai: 1. Váci-körút 4. 2. Muzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó Török A. és Tsa bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételre kérem) postautalványon küldöm (mellékeltem bankjegyekben-bélyegben a neveltsző bírlendő.)

Pontos cím: